

Ärendenummer: HIG-STYR 2022/124

Datum: 2023-06-19

Bedömggruppens rapport för kvalitetsutveckling av utbildningsprogrammet sjuksköterskeprogrammet inom processen kvalitetsutveckling genom kollegial granskning

Bedömggruppen har bestått av:

Eva Boman, avdelningen för arbetshälsovetenskap och psykologi, AHA

Johan Liljestrånd, avdelningen för utbildningsvetenskap, AUE

Daniel Pettersson, avdelningen för utbildningsvetenskap, AUE

Birgitta Wiitavaara, avdelningen för arbetshälsovetenskap och psykologi, AHA

Bedömggruppen har erhållit kompletterande underlag för bedömgning och kvalitetsutveckling från den externa granskaren: Ulrika Pöder, institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala universitet

Innehållsförteckning

1. Kvalitetsområdet måluppfyllelse	1
1.1. Förutsättningar.....	1
1.2. Process.....	1
1.3. Resultat.....	2
1.4. Bedömning av kvalitetsområdet.....	2
1.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	2
2. Kvalitetsområde forskningsanknytning.....	3
2.1. Förutsättningar.....	3
2.2. Processer.....	3
2.3. Resultat.....	4
2.4. Bedömning av kvalitetsområdet.....	4
2.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	4
3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan.....	5
3.1. Förutsättningar.....	5
3.2. Processer.....	5
3.3. Resultat.....	6
3.4. Bedömning av kvalitetsområdet.....	6
3.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	6

1. Kvalitetsområdet måluppfyllelse

1.1. Förutsättningar

På ett övergripande plan framträder en väl organiserad utbildning vad det gäller tydlighet och struktur. Det finns i arbetsgruppen en väl förankrad kollegialitet som sätter utbildningens mål i centrum. Likaså finns en tydlighet i hur de olika kurserna länkar i varandra vad det gäller tankar om progression. Det finns väl kända rutiner inom arbetslaget gällande hur man förväntas arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet. Dessutom framträder en tydlighet i kopplingar mellan grundläggande, avancerad nivå och forskarutbildning.

Personalen är sammansatt av medarbetare med höga kvalifikationer vad det gäller pedagogiska och professionella erfarenheter och vetenskaplig kompetens. I självvärderingen framförs ett behov av mer personal med aktuell klinisk erfarenhet, såväl att öka antalet kliniska adjunkter ute i verksamheter som att möjliggöra för anställd personal vid HiG att hospitera. Bedömargruppen finner det relevant att detta område uppmärksammas och utvecklas. Utöver detta vill bedömargruppen också peka på vikten av att forskningsaktiva bereds möjligheter att delta i grundutbildningen.

En utmaning inom arbetslaget är att behålla och rekrytera kompetent personal. Här vill bedömargruppen, utifrån diskussioner förda vid dialogmötena, särskilt peka på svårigheter att lönemässigt konkurrera med det omkringliggande samhället.

1.2. Process

Bedömargruppen finner att utbildningen är upplagd på ett systematiskt och genomtänkt sätt vad det gäller att bereda möjligheter för studenterna att genomgå utbildningen med goda resultat. Det finns i verksamheten utarbetade rutiner för hur studenter som under sin utbildning möter svårigheter ges hjälp och stöd för att bättre klara av sin utbildning. I relation till sjuksköterskeprogrammet finns en fördiskussion om en särskild examination gällande läkemedelsberäkning där en allmän kritik från studenter varit att denna examination är alltför svår. Bedömargruppen finner efter en noggrann genomgång av examinationen samt en redovisning av det stöd och hjälp som studenterna erbjuds att detta stämmer dåligt med studenters kritik. I stället finner bedömargruppen detta moment i utbildningen som viktigt och att det stöd och hjälp som erbjuds uppfyller kraven man kan ställa på en utbildning. En annan kritisk punkt inom utbildningen som framkommer under dialogmötena är att det uppfattas som att studenter i vissa fall har en bristande språklig nivå. Bedömargruppen finner att detta skulle kunna vara ett utvecklingsområde för utbildningen att arbeta med vad det gäller att erbjuda stöd och hjälp för studenters språkutveckling. Bedömargruppen lyfter därför detta som ett möjligt utvecklingsområde inte bara för sjuksköterskeutbildningen utan också mera generellt i relation till högskolans samtliga utbildningar.

Inom utbildningen anser bedömargruppen att det ges goda möjligheter för studenterna att ta aktiv del i utbildningen och att det bereds möjligheter för studentinflytande vad det gäller kursers och utbildningens upplägg. Det finns en hög medvetenhet om studenters kollektiva möjligheter att samarbeta och på så sätt nå högre resultat. Detta återspeglas till exempel i metoden ”peer-learning” och särskilda seminarier där studenter erbjuds möjligheter att möta undervisande lärare för att komma vidare i sin kunskapsutveckling.

I självvärderingen anføres ett antal aspekter gällande lärandemålen som arbetsgruppen lyfter som värda att utveckla (se självvärderingen s. 9). Bedömaregruppen finner detta resonemang välgrundat och värt att utveckla.

1.3. Resultat

Genomströmningen på utbildningen håller likvärdig nivå jämfört med andra nationella utbildningar. I självvärderingen framkommer en rad åtgärder och rutiner för att öka genomströmningen som bedömaregruppen finner relevanta och adekvata. Bedömaregruppen finner trots detta skäl för att ytterligare fördjupa sig i varför studenterna inte lyckas färdigställa sina studier eller varför de hamnar i svårigheter. Ett ytterligare led i detta kan vara att bättre följa vad som händer med studenterna efter färdigställd utbildning.

1.4. Bedömning av kvalitetsområdet

Bedömaregruppen ser positivt på utbildningen utifrån det arbete vi haft att genomföra där vi särskilt vill lyfta den höga graden av systematik, allmän kännedom om rutiner och den höga grad av kollegialitet vi ser. Bedömaregruppen ställer sig positiva till de rutiner och insatser som görs vad det gäller att erbjuda studenter möjligheter att lyckas i sina studier. Även dessa insatser kännetecknas av systematik och relevans för att klara studierna.

Bedömaregruppen gör bedömningen utifrån dokumentation, självvärdering och dialogmöten att måluppfyllelsen sammantaget håller en **Mycket hög kvalitet**.

1.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder

Akademin bör:

- Utveckla och genomföra en alumnenkät

Akademin kan:

- Fortsätta arbetet med att länka de olika kursernas mål med varandra samt arbeta med progression genom hela utbildningen i linje med vad som framkommer i självvärderingen (se ovan)
- Att fortsätta följa frågan om studieresultat, genomströmning, avhopp och första tiden i yrkeslivet
- Utveckla fora för ”överlämningar” mellan kurserna för att på ett bättre sätt fånga upp studenter i svårigheter
- Fortsätta bereda extra stöd för studenter som hamnat i svårigheter, tex. skapa studiegrupper bland studenterna på ett-års-basis som skriver gruppkontrakt där de utarbetar rutiner för det gemensamma arbetet
- Fortsätta bereda möjligheter för extra studieinsatser där studenter behöver extra träning i läkemedelsberäkning
- Utreda hur rutiner kring studenters bristande språkanvändning kan förstärkas inom utbildningen

2. Kvalitetsområde forskningsanknytning

2.1. Förutsättningar

Det finns en hög forskningskompetens bland personalen på avdelningen där samtliga enligt bedömargruppen också har erforderlig yrkeskompetens och bakgrund gällande att undervisa på sjuksköterskeutbildningen. Ett problem i relation till utbildningen är dock den relativt låga tjänstgöringsgrad som flera av de forskarutbildade lärarna har i programmet. Här ser därför bedömargruppen ett viktigt utvecklingsarbete framgent i att öka graden av undervisning på sjuksköterskeprogrammet för forskarutbildad personal. Bedömargruppen är dock inte blinda för att detta kan innebära svårigheter vad det gäller att upprätthålla hög forskningsproduktion och kvalitet. Bedömargruppen vill därför peka på vikten av att ha en viss grad av ”överanställning” bland forskande personal så att deras medverkan i programmet kan säkerställas. Detta med ”överanställningar” är också en framtida satsning av vikt för att kunna fortsätta säkerställa att kompetensutvecklingstiden kan tas ut bland medarbetarna.

Vetenskaplighet förekommer invävt i samtliga kurser i olika omfattning. I detta finns en utmaning gällande hur progression av vetenskaplighet organiseras. Detta ska dessutom knyta an och relateras till den beprövade erfarenheten som också utgör ett viktigt inslag i utbildningen. Bedömargruppen finner utifrån redovisade matriser och sammanställning av hur progressionen i kurserna organiseras denna del som väl genomarbetat. Det finns inslag här av hur vissa av lärandemålen som behandlar de vetenskapliga inslagen bara förekommer i en enskild kurs under utbildningen. I detta kan det därför finnas anledning att åter se över hur dessa lärandemål kan organiseras utifrån tydligare tankar om progression (se förslagen som arbetsgruppen redovisar i självvärderingen s. 9). Bedömargruppen finner detta lovvärt och ställer sig därför bakom dessa förslag.

2.2. Processer

På ett övergripande plan finns det en nära relation mellan utbildningsinsatser på utbildningen och forskning. Bedömargruppen finner därför att sjuksköterskeutbildningen i stort vilar på vetenskaplig grund. Dock finner bedömargruppen att det inom detta område finns en del konkreta åtgärder som kan göras för att ytterligare stärka den vetenskapliga grunden i utbildningen. Sådana kan vara att bereda större möjligheter för studenter att delta i pågående forskningsprojekt, öka tillfällena där aktiva forskare ges möjligheter att berätta om sin pågående forskning samt öka graden av disputerad personals delaktighet i grundutbildningen. Andra sådana åtgärder kan vara att examinera individuella- och gruppuppgifter ges formen av att mer konstruera ny kunskap än att återberätta och redovisa forskning.

Vid dialogmötena framkommer prioriteringar som handlar om att tidigt i utbildningen introducera forskning samt muntligt diskutera teorier och begrepp. Inslagen av vetenskaplighet ökar succesivt under utbildningen för att som en slutprodukt ges användning i examensarbetet. Bedömargruppen finner det värt att fortsätta utveckla dessa tidiga inslag för att bättre stärka studenternas vetenskapliga skolning i utbildningen. Gällande examensarbeten finner bedömargruppen tillsammans med den externa granskaren att dessa överlag har godtagbar kvalitet vad det gäller begreppsanvändning, teori samt analys. Bedömargruppen och den externa granskaren finner dock att studenterna i vissa fall skulle kunna tränas i att operationalisera teorier och begrepp samt ha tydligare problemformuleringar.

En utmaning i utbildningen är dess dubbla natur vad det gäller att samtidigt bereda goda möjligheter för att tränas i vetenskaplighet samtidigt som delar av utbildningen grundas i beprövad erfarenhet.

Bedömargruppen finner detta överlag tillfredsställande, men det finns alltid skäl att arbeta med dessa frågor så att utbildningen upplevs som en helhet.

Bedömargruppen finner i sitt arbete att det vetenskapliga inslagen vanligtvis tränas och examineras skriftligt, även om det finns lovvärda inslag i utbildningen där detta också tränas och examineras muntligt. Bedömargruppen finner att detta kan vara värt att ytterligare fördjupa sig i så att studenterna ges bästa möjliga förutsättningar att visa och träna kunskaper i vetenskaplighet på ett så mångsidigt sätt som möjligt.

2.3. Resultat

Bedömargruppen finner utifrån de sex bedömningskriterierna att: a) utbildningens kurslitteratur överlag vilar på vetenskaplig grund, men att den också tillgodoser krav om beprövad erfarenhet, b) undervisande personal är till stor del forskarutbildade även om inslaget av forskande personal bör öka inom grundutbildningen, c) på flera sätt är ett forskande arbetssätt invävt i utbildningen, men här finner bedömargruppen att studenterna mer skulle kunna tränas i att bli kunskapsproducenter istället för att framförallt vara kunskapskonsumenter, d) i led med vad som framgår i punkten innan kan därför studenternas deltagande i forskningsaktiviteter ökas, e) bedömargruppen finner att i de fall där forskande personal undervisar så finns goda förutsättningar för att aktuell forskning kan förmedlas till studenterna, samt, f) examensarbetena uppvisar godtagbar kvalitet.

2.4. Bedömning av kvalitetsområdet

Utifrån den dokumentation bedömargruppen haft att tillgå samt de dialogmöten som lyft frågan om forskningsförankring i sjuksköterskeutbildningen landar bedömargruppen i att utbildningen håller **Hög kvalitet**.

Detta baseras på att utbildningen till stora delar uppfyller bedömningskriteriernas innehåll, men att det inom några områden föreligger utvecklingsmöjligheter. Flera av dessa åtgärder lyfts av arbetsgruppen i självvärderingen på ett tillfredsställande sätt och bedömargruppen ställer sig positiva till dessa åtgärder.

2.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder

Akademin bör:

- Öka andelen forskarutbildad personal som undervisar i grundutbildningen
- Fortsätta utveckla lärandemålen gällande vetenskaplighet i relation till progression (se självvärderingens förslag)
- Bereda möjligheter för studenterna att i ökande omfattning delta i forskningsaktiviteter

Akademin kan:

- Bereda möjligheter för adjunkter att på frivillig basis delta i forskningsaktiviteter

3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan

3.1. Förutsättningar

Bedömargruppen finner att utbildningen har väl utvecklade rutiner gällande samverkan som är allmänt kända för personalen inom programmet. Då sjuksköterskeutbildningen är en professionsutbildning riktas den större delen av samverkan gentemot aktörer verksamma inom regionen. I detta finns ett fokus från regionens aktörer kring de delar som upplevs relatera till professionskunskaper. Här redogör arbetsgruppen för vissa svårigheter med att få acceptans och förståelse för delar som mer handlar om den vetenskapliga grunden. För att få en dialog kring detta finns två fora utvecklade: Utbildningsrådet och Samverkansgruppen för klinisk utbildning. I dessa båda grupper möts olika aktörer för dialog. Vid dialogmötena framkommer en viss oklarhet gällande uppdelningen av de frågor som lyfts i de båda grupperna. Svårigheter redovisas med att få med studeranderepresentanter. Bedömargruppen finner det värt att tänka till om hur dessa båda grupper kan samordnas och organiseras på ett annat sätt så att arbetet med samverkan på ett bättre sätt svarar upp gentemot de olika aktörernas förväntningar och behov.

Vid dialogmötena förs också en ganska ymnig diskussion om de beslut och förväntningar som finns från politiskt håll om en kraftigt reformerad sjuksköterskeutbildning där inslagen av VFU kraftigt ska öka. Detta upplevs, såväl av arbetsgruppen som bedömargruppen, som en stor utmaning. Bedömargruppen finner det viktigt att sjuksköterskeutbildningen ges erforderliga resurser i denna utvecklingsprocess så att den enligt bedömargruppen goda kvaliteten kan säkerställas även framgent.

Enligt det underlag som bedömargruppen tagit del av finns god professionskompetens i kollegiet vilket utnyttjas i undervisningssituationer och vid examinationer.

3.2. Processer

Som ett led i att säkerställa samverkan och tillämpbarhet av utbildningen finns särskilt två utvecklade fora. Bedömargruppen finner att dessa båda fora skulle kunna organiseras på ett annorlunda sätt för att bättre fånga in och garantera samverkan (se ovan).

En viktig del gällande samverkan och tillämpbarhet tränas i VFU och fältstudier. Det är här som studenterna förväntas sammanfoga teorin med praktiken. Kring detta uppvisar utbildningen goda rutiner som är väl kända av utbildningens lärare. En tonvikt som mycket av detta arbete kretsar kring är Vårdhandboken. Genom att det finns en allmän acceptans av denna såväl bland praktiker som högskolans personal så finns en tydlighet och systematik kring de krav som ställs på studenterna. I relation till vad som kan förväntas av studenterna, baserat på Vårdhandboken, finns bedömningsmatriser och formulerade vägledande rutiner vid samtal, vilket bedömargruppen finner positivt. I detta är det av vikt att uppmärksamma att VFU handledarna äger dessa kunskaper och att de tränas i förmågan att ge respons till studenterna.

Bedömargruppen finner rutiner för hur man ska agera vid händelse av att studenter inte uppfyller kraven vid VFU som väl utarbetade. Likaså finns rutiner för hur man agerar vid vägledande samtal då studenter avråds från att fortsätta sina studier. Utifrån detta menar bedömargruppen att utbildningen säkerställer god anställningsbarhet och förutsättningar för fortsatta studier.

3.3. Resultat

Bedömargruppen finner utifrån de sex bedömningskriterierna att: a) lärare på utbildningen, såväl ordinarie personal som gästlärare, har goda professionskunskaper som säkerställer tillämpbarhet, b) utbildningen har väl utarbetade rutiner som säkerställer samverkan med det omkringliggande samhället, c) genom att professionsutbildningen har en genomtänkt struktur gällande såväl de teoretiska som de praktiska delarna finns goda förutsättningar att studenterna lämnar utbildningen med såväl generiska förmågor som kunskaper som kan ges praktisk tillämpbarhet, d) genom inslag av VFU, fältstudier och praktiskt orienterade examinationer garanteras studenterna yrkesspecifika förmågor som lyfts av utbildningens samverkanspartner som väsentliga, e) även om studenterna inte generellt har svårt att få en anställning har HiG sämre kunskaper om vart studenterna tar vägen, varför vi som bedömargrupp finner det angeläget att genomföra en alumnenkät för att på så sätt ges bättre kunskaper om vart studenterna tar vägen, samt, f) genom VFU och besök i verksamheter samt genom de olika samverkansfora bereds studenterna möjligheter att få kunskaper om framtida arbetsgivare.

3.4. Bedömning av kvalitetsområdet

Utifrån den dokumentation bedömargruppen haft att tillgå samt de dialogmöten som lyft frågan om samverkan och tillämpbarhet i sjuksköterskeutbildningen landar bedömargruppen i att utbildningen håller **Mycket hög kvalitet**.

3.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder

Akademin *bör*:

- Genomföra en alumnenkät
- Se över relationen mellan Utbildningsrådet och Samverkansgruppen för klinisk utbildning så att dess olika mandat och befogenheter tydligt framgår
- Öka möjligheterna för hospitering (se ovan)

Akademin *kan*:

- Utveckla samarbetet med VFU handledare ytterligare
- Fortsätta dialogen med samverkanspartner för att säkerställa rutiner och gemensam syn på generiska och specifika kunskaper som sjuksköterskorna förväntas ha med sig från utbildningen